

ADR KOHASED KIRJALIKUD JUHISED

Tegevused õnnetusjuhtumi või hädapeatumise korral

Veo ajal aset leidva õnnetusjuhtumi või hädapeatumise korral peavad sõiduki meeskonna liikmed rakendama ohutuse ja mõistlikkuse piires järgmisi tegevusi:

- rakendama seisupiduri, seiskama mootori ja vajadusel ühendama massilüliti abil aku lahti vooluvõrgust;
- vältima tulekahju teket, eeskätt mitte suitsetama ega lülitama sisse elektriseadmeid;
- teavitama häirekeskust, andes vahejuhtumi või õnnetuse ja sellega seotud ainete kohta võimalikult palju teavet;
- panema selga ohutusvesti ja paigutama toestatud ohutähised ettenähtud viisil sündmuskohale;
- hoidma käepärast veodokumentid nende esitamiseks saabuvatele päästeasutuse töötajatele;
- mitte astuma lekkinud ainete sisse ega puutuma neid, vältima mürgiste gaaside, suitsu, tolmu ja aurude sissehingamist, püsides selleks vastutuult;
- kui see on asjakohane ja ohutu, kasutama tulekustuteid väiksema või esmase tule kustutamiseks rehvides, pidurisüsteemis ja mootoriruumis;
- sõiduki meeskonna liikmed ei pea kustutama koormaruumis puhkenud tulekahju;
- kui see on asjakohane ja ohutu, kasutama lekkinud aine vesikeskkonda või kanalisatsiooni jõudmise takistamiseks sõidukis asuvat varustust ning koguma lekkinud ained kokku;
- eemalduma õnnetuskoha lähedusest, soovitades seda teha ka teistel inimestel ja järgima päästeasutuse töötajate nõuandeid;
- võtma ära kõik saastunud rõivad ja kasutatud saastunud kaitsevahendid ning kõrvaldama need ohutult.

Täiendavad juhised sõiduki meeskonna liikmetele ohtlike veoste klassist tuleneva ohu iseloomust ja valitsevatest tingimustest sõltuvate tegevuste kohta		
Ohumärgised ja -plakatid	Ohu iseloom	Täiendavad juhised
1	2	3
Lõhkeained ja neid sisaldavad esemed 1 1.5 1.6	Võivad olla erinevad omadused ja toimed, nt massplahvatus, osakeste laialipaiskumine, intensiivne tule või kuumuse purse, ereda valguse, valju müra või suitsu tekkimine. Tundlikud raputustele, löökidele või kuumusele.	Varju, kuid hoidu akendest eemale.
Lõhkeained ja neid sisaldavad esemed 1.4	Kerge plahvatuse ja süttimise oht.	Varju.
Kergestisüttivad gaasid 2.1	Tuleoht. Plahvatusoht. Võivad olla rõhu all. Lämmumisoht. Võivad põhjustada põletust või külmumist. Sisu võib kuumutamisel plahvatada.	Varju. Hoia madalatest kohtadest eemale.
Mittesüttivad, mittemürgised gaasid 2.2	Lämmumisoht. Võivad olla surve all. Võivad põhjustada külmumist. Sisu võib kuumutamisel plahvatada.	Varju. Hoia madalatest kohtadest eemale.
Mürgised gaasid 2.3	Mürgitusoht. Võivad olla rõhu all. Võivad põhjustada põletust või külmumist. Sisu võib kuumutamisel plahvatada.	Kasuta hingamisteede kaitsevahendeid. Varju. Hoia madalatest kohtadest eemale.
Kergestisüttivad vedelikud 3	Tuleoht. Plahvatusoht. Sisu võib kuumutamisel plahvatada.	Varju. Hoia madalatest kohtadest eemale.
Kergestisüttivad tahked ained, isereageerivad ained ja tahked mitteplahvatavas olekus lõhkeained 4.1	Tuleoht. Kergestisüttiv või põlev, võib süttida kuumusest, sädemetest või lekidest. Võib sisaldada isereageerivaid aineid, mis võivad kuumuse käes, kokkupuutes teiste ainetega (nt happed, raskmetalliühendid või amiinid), hõõrdumisel või rappumisel eksotermiliselt laguneda ning võivad tekkida kahjulikud ja kergestisüttivad gaasid või aurud või tekib isesüttimine. Sisu võib kuumutamisel plahvatada. Mitteplahvatavas olekus lõhkeainel tekib plahvatusoht lahjendi kao korral.	
Isesüttivad ained 4.2	Isesüttimisel tekib tuleoht, kui pakend on purunenud või sisu lekib. Võivad veega kokkupuutel jõuliselt reageerida.	
Ained, mis veega kokku puutudes eraldavad kergestisüttivaid gaase 4.3	Tule ja plahvatuse oht kokkupuutel veega.	Lekkinud aine tuleb hoida kuivana ja kinni kaetult

Ohumärgised ja -plakatid	Ohu iseloom	Täiendavad juhised
1	2	3
Oksüdeerivad ained 5.1	Jõulise reaktsiooni-, süttimis- ja plahvatusoht kokkupuutes põlevate ja kergestisüttivate ainetega.	Välgi segamist kergestisüttiva või põleva ainega (nt saepuru).
Orgaanilised peroksiidid 5.2	Eksotermilise lagunemise oht kõrgendatud temperatuuridel, kokkupuutes teiste ainetega (nt happed, raskemetalli ühendid või amiinid), hõõrdumisel või rappumisel, mille tulemusel võivad tekkida kahjulikud ja kergestisüttivad gaasid või aurud või tekib isesüttimine.	Välgi segamist kergestisüttiva või põleva ainega (nt saepuru).
Mürgised ained 6.1	Mürgitusoht sissehingamisel, naha kaudu mõjutamisel või allaneelamisel. Oht vesikeskkonnale või kanalisatsioonile.	Kasuta hingamisteede kaitsevahendeid.
Nakkusohtlikud ained 6.2	Nakkusoht. Võib põhjustada tõsiseid haiguseid inimestele ja loomadele. Oht vesikeskkonnale või kanalisatsioonile.	
Radioaktiivne materjal 7A 7B 7C 7D	Oht organismi sattumisel ja väliskiirguse oht.	Piira aine läheduses viibimist.
Lõhustuv materjal 7E	Tuumahelreaktsiooni oht.	
Söövitavad ained 8	Söövitamisel põletuste oht. Võivad jõuliselt reageerida üksteise, vee ja teiste ainetega. Lekkinud ained võivad tekitada sööbivaid aurusid. Oht vesikeskkonnale või kanalisatsioonile.	
Muud ohtlikud ained ja esemed 9	Põletuste oht. Tuleoht. Plahvatusoht. Oht vesikeskkonnale või kanalisatsioonile.	

Märkus 1: Mitme erineva ohuga ohtlike veoste ja segakoorma korral tuleb jälgida kõiki asjakohaseid ohutusnõudeid.

Märkus 2: Tabelis näidatud täiendavaid juhiseid võib vajadusel ohu vältimisel vastavalt olukorrale kohandada.

Täiendavad juhised sõiduki meeskonna liikmetele märkidega näidatud ohu iseloomust ja valitsevatest tingimustest sõltuvate tegevuste kohta		
Märk	Ohu iseloom	Täiendavad juhised
1	2	3
 Keskkonnaohtlikud ained	Oht vesikeskkonnale või kanalisatsioonile	
 Kõrgtemperatuurilised ained	Põletusohu kuumusest	Välgi kokkupuudet sõiduki kuumade osade ja lekkinud ainega.

Sõidukis hoitav isiklik ja üldine varustus
 üldiste ja ohu iseloomulike avariitegevuste teostamiseks kooskõlas ohtlike veoste
 rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkuleppe (ADR) jaotisega 8.1.5

Ohtlikke veoseid vedava veoüksusega peab olema kaasas järgmine varustus:

- iga sõiduki jaoks tõkisking, mis oma mõõtmetelt sobib sõiduki täismassi ja rataste läbimõõduga;
- kaks toestatud ohutähist;
- vedelik silmade loputamiseks ^{a)}, ja

igale sõiduki meeskonna liikmele:

- ohutusvest (nt standardi EN 471 kohane);
- ohutu käsilamp (taskulamp);
- paar kaitsekindaid;
- silmade kaitsevarustus (nt kaitseprillid).

Sõltuvalt ohu klassist peab olema kaasas järgmine ohu klassile vastav täiendav varustus:

- ohumärgiste number 2.3 või 6.1 kohasel veol hingamisteede kaitsevahendid ^{b)} igale sõiduki meeskonna liikmele;
- kühvel ^{c)};
- äravoolutõke ^{c)};
- kogumisnõu ^{c)}.

Märkus:

^{a)} Ei ole vajalik ohumärgiste number 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 ja 2.3 korral.

^{b)} Näiteks näomask koos kombineeritud gaasi/tolmu filtriga A1B1E1K1-P1 või A2B2E2K2-P2 tüüpi, mis on sarnane standardis EN 141 kirjeldatule.

^{c)} Vajalik ainult tahketele ainetele ja vedelikele ohumärgiste number 3, 4.1, 4.3, 8 ja 9 korral.